

P

Tema del diumenge:

Les lliçons de la pandèmia

MICHELE CATANZARO
Barcelona

Amb la pandèmia a la baixa i una guerra a Europa, una esgarri-fança recorre l'esquena dels experts en covid-19. El temor és que la resposta a la pandèmia no vagi més enllà de l'emergència. «Les lliçons apreses podrien oblidar-se. Les promeses no s'estan portant a la pràctica», es lamenta Alessandro Vespignani, investigador de la Northeastern University (Boston) i assessor de la Casa Blanca en modelització d'epidèmies.

«Ens hem de preparar per a tota mena de crisis sanitàries: la resistència als antibiòtics, els efectes del canvi climàtic, i fins i tot l'onada de refugiats d'Ucraïna o un possible accident nuclear en aquell país», afegeix Fernando Benavides, catedràtic de Salut Pública de la Universitat Pompeu Fabra (UPF).

La pandèmia tampoc es pot donar per acabada. «Això és fer trampa al solitari», sentència Vespignani. Aquí van les principals signatures pendents.

1

Treure suc a les vacunes. Amb la producció de vacunes en creixement, el principal repte ha passat a ser que arribin a tot el món. Per això la iniciativa COVAX (Fons Global per a les Vacunes de la covid-19) ha desplaçat la seva inversió a la logística de la distribució, explica Adelaida Sarukhan, biòloga de l'Institut de Salut Global de Barcelona (ISGlobal).

Amb aquest objectiu, podrien resultar molt útils les noves vacunes de proteïnes, més fàcils de produir i que no necessiten cadena de congelació (com les de Novavax, Corbevax i l'espanyola d'Hipra).

«En perspectiva, serà important desenvolupar vacunes d'ampli espectre, que siguin capaces de protegir-nos contra diversos sarbecovirus [grup al qual pertany el SARS-Cov-2]», afirma Adelaida Sarukhan.

2

Curar la covid-19 amb pastilles. En aquesta pandèmia, les vacunes han arribat molt abans que els tractaments. Fins ara, s'han adaptat a la covid-19 fàrmacs utilitzats per combatre altres malalties. Però estan a punt d'arribar al mercat antivirals dissenyats expressament contra el coronavirus. Es tracta de pastilles, fàcils d'aplicar en fases primerenques de la malaltia, per evitar les hospitalitzacions.

Això és crucial per a les persones que no poden posar-se les vacunes per raons mèdiques o que tenen el sistema immune compromès i incapaç de generar anticossos. Per aquest col·lectiu, que

¿Què queda per fer després de dos anys de covid?

Des de la irrupció del coronavirus el març del 2020, les autoritats han après molt sobre la gestió de pandèmies. Un panel d'experts expliquen a EL PERIÓDICO quines són encara les incerteses

MORTS

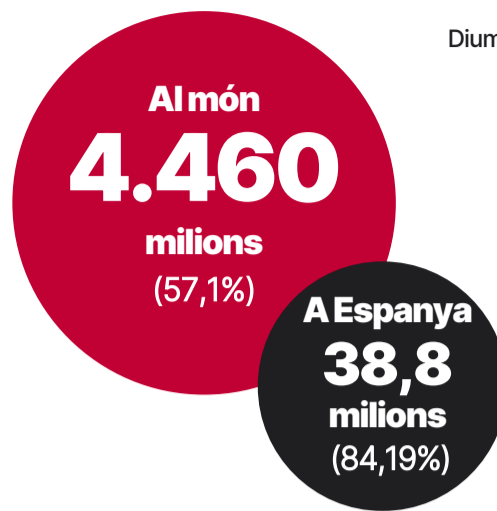
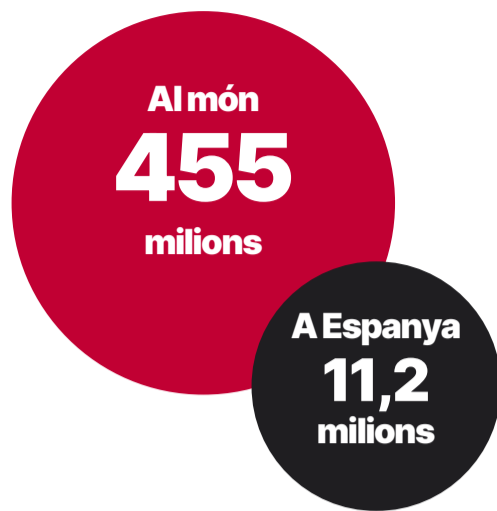
CASOS CONFIRMATS

VACUNATS AMB PAUTA COMPLETA

2-3

Diumenge, 13 de març del 2022

elPeriódico

Ferran Nadeu

anunciar que treballa en un nou tractat de pandèmies que possiblement vagi en aquesta direcció.

5

Monitoratge i alerta precoç.

«La pandèmia ha demostrat que no estàvem preparats per a una emergència sanitària global. Cada país ha anat a la seva i hem inventat respostes sobre la marxa. Necessitem un manual», afirma Vespignani. «Alguns països estaven més ben preparats: els asiàtics que havien passat per la SARS i la MERS i els africans que havien passat per l'Ebola», afirma Helena Legido-Quigley, professora de salut pública de l'Escola de Medicina Tropical i Higiene de Londres i integrant del panel independent sobre la pandèmia de l'OMS.

Vaspignani demana que es despleguin per tot el planeta centres que recullin contínuament dades sobre l'evolució dels virus (com si fossin estacions meteorològiques) i que hi hagi estructures permanents que les processin (com els centres que alerten sobre l'arribada d'huracans). «Necessitem actuar en temps real. Com més espera, més perjudicis», afirma. L'OMS ha establert un centre d'anàlisi de brots a Alemanya, tanmateix es tracta d'una estructura massa embrionària, segons Vespignani.

6

Reflotar la sanitat pública.

«La sanitat pública ens ha tret del problema després d'haver estat abandonada durant els últims anys. Queda clar que l'hem de reforçar», afirma Pere Puigdomènech, investigador del CSIC i impulsor d'un llibre sobre les lliçons de la covid-19. Puigdomènech assenyala que el debat sobre el pes de la sanitat privada està obert a Catalunya. Una aposta per la pública demana repensar el finançament autonòmic. Legido i Vespignani destaquen el paper preventiu de la sanitat pública. La seva presència capil·lar al territori i el seu efecte a reduir desigualtats són essencials per atenuar els efectes d'una pandèmia. ■

REACCIONS

«S'han de buscar antivirals d'ampli espectre que evitin la replicació de diversos coronavirus»

ADELAIDA SARUKHAN
BIÒLOGA DE L'INSTITUT DE
SALUT GLOBAL DE BARCELONA

«Sense dubte, hem subestimat la covid persistent. Se n'han de crear unitats específiques»

SONIA VILLAPOL
INVESTIGADORA DEL METHODIST
HOSPITAL DE HOUSTON

fa dos anys que està confinat, la pandèmia és molt lluny d'haver-se acabat. «A llarg termini, s'han de buscar antivirals d'ampli espectre que impedeixin la reproducció de diversos coronavirus», afegeix Sarukhan.

3

Gestionar la covid persistent. Es calcula que entre el 10% i el 30% dels infectats per covid-19 (milions de persones) pateixen vid persistent. «Sense cap dubte, estem subestimant aquest problema», afirma Sonia Villapol, investigadora del Methodist Hospital Research Institute de Houston (Texas) i coautora de la meta-

anàlisi més gran sobre aquesta malaltia.

De moment, no hi ha proves completes de laboratori que diagnosticuin de forma precisa aquesta condició. Villapol considera imprescindible que els sistemes de salut apliquin tots els seus coneixements per portar a terme una medicina personalitzada per aquests pacients. «Els sistemes de salut n'han de crear unitats d'atenció específiques», afirma.

4

Prevenir pròximes pandèmies.

Evitar que altres virus saltin dels animals als humans hauria de ser primordial. Però les accions dirigi-

des a aquest objectiu encara són a les beceroles. L'OMS s'ha dotat del Grup d'Experts sobre One Health. No obstant, fa falta molt més que l'assessorament de dues dotzenes d'experts, segons Carlos Das Neves, investigador de l'Institut Veterinari de Noruega i coautor d'un informe sobre pandèmies del Panel Intergovernamental sobre la Biodiversitat (IPBES).

Evitar les zoonosis requereix regular el comerç d'espècies salvatges, parar la desforestació, protegir la biodiversitat i ficar cullerada en el món de les granges. Per això fa falta una institució permanent i ben finançada, com el Panel Intergovernamental per al Canvi Climàtic (IPCC), segons Das Neves. Al desembre, l'OMS va